

3 Οκτωβρίου 2019

Άγιος Διονύσιος Αρεοπαγίτης: Όσο είναι δυνατό ανυψώσου για να ενωθείς ακατάληπτα με Αυτόν...

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

α

Τριάδα υπερούσια και υπέρθεη και υπεράγαθη, εσύ που επιτροπεύεις από ψηλά τη γνώση των χριστιανών για τα θεϊκά πράγματα, οδήγησέ μας στους μυστικούς λόγους της υπεράγνωστης και υπέρλαμπρης και ακρότατης κορυφής, εκεί που ο υπέρφωτος γνώφος της μυστικής σιγής σκέπει τα απλά και απόλυτα και ανάλλαχτα θεολογικά μυστήρια, εκεί που το σκοτάδι του λάμπει πióτερο απ' το φως και εντελώς άγνωστα και αόρατα γεμίζει με υπέρλαμπρη μεγαλοπρέπεια τις δυνάμεις των αγγέλων.

Αυτή ας είναι η προσευχή μου. Όσο για σένα αγαπητέ μου Τιμόθεε, εντρύφησε με ζήλο στα μυστικά θεάματα και παραιτήσου από τις αισθήσεις και τις ενέργειες του νου και απ' όλα τα αισθητά και τα νοητά, τα μη όντα και τα όντα, και όσο είναι δυνατό ανυψώσου για να ενωθείς ακατάληπτα με Αυτόν που είναι πέρα από κάθε ουσία και κάθε γνώση· γιατί όταν βγεις από τον εαυτό σου και από ό,τι έχει σχέση μαζί του και τα εγκαταλείψεις όλα και αποδεσμευθείς από όλα, θα αναχθείς στην υπερούσια του θείου σκότους ακτίνα.

II

Και πρόσεχε να μη μάθει κανείς από τους αμήνητους γι' αυτά· λέω δε τέτοιους

αυτούς που είναι δυνατοί στη γνώση των όντων και που ούτε φαντάζονται πως υπάρχει κάτι υπερούσιο πάνω από τα όντα, αλλά νομίζουν πως θα γνωρίσουν με τη δική τους (ανθρώπινη) γνώση Αυτόν που έχει θέσει «σκότος αποκρυφών αυτού» (Ψαλμ. 17,12). Και αν τόσο πάνω από αυτούς είναι οι θείες μυσταγωγίες, τί θάλεγε κανείς για τους αλειτούργητους εκείνους που στην υπεράνω όλων Αιτία αποδίδουν γνωρίσματα που ταιριάζουν στα ευτελέστερα όντα και καθόλου δεν λένε ότι υπερέχει από τα άψυχα και πολύμορφα είδωλα που κατασκευάζουν.

Ανάγκη λοιπόν να ορίσουμε και να ονομάσουμε τα όντα (καταφατικά) σε σχέση με Αυτήν, αφού από αυτή την Αιτία προέρχονται και, ακόμη καλύτερα, να τα απαρνηθούμε (αποφατικά), αφού Αυτή τα υπερβαίνει, χωρίς να θεωρούμε πως αυτό αντιβαίνει στην κατάφασή τους (αποδοχή τους), αφού Αυτή, πολύ πριν γίνουν όλα, βρίσκεται πάνω από απαρνήσεις, πάνω από κάθε αφαίρεση και κάθε κατάφαση.

III

Γι' αυτό το λόγο ο θείος Βαρθολομαίος λέει ότι η θεολογία και πολύ χώρο πιάνει και ελάχιστο· και ότι το Ευαγγέλιο και εκτενέστατο είναι και συντετμημένο. Εμένα, λοιπόν, που κατανόησα αυτά τα πράγματα με υπερφυσικό τρόπο, μου φαίνεται, ότι η των όλων αγαθή Αίτια και πρόξενος μακρυλογίας είναι αλλά και βραχυλογίας και ταυτόχρονα ακατάληπτη, αφού δεν έχει ούτε λόγο, ούτε νόηση, επειδή υπερούσια βρίσκεται πάνω απ' όλα, και μόνο σε όσους και τα ακάθαρτα και τα καθαρά υπερβαίνουν αποκαλύπτεται και φανερώνεται αληθινά, σε όσους υψώνονται πάνω απ' όλες τις άγιες κορυφές, αφήνοντας πίσω τους και θείους φωτισμούς και ήχους και ουράνιους λόγους, για να εισέλθουν στο γνόφο, όπου πραγματικά βρίσκεται, καθώς λένε οι Γραφές, Αυτός που τα πάντα υπερβαίνει.

Έτσι, λοιπόν, ο θείος Μωϋσής, όχι μόνο προστάζεται να καθαριστεί αυτός πρώτος, αλλά και από τους ακάθαρτους να αποχωριστεί και μόνο υστέρη από αυτά ακούει την πολυφωνία των σαλπίνγων και βλέπει τα πολλά φώτα και τις αστραφτερές δέσμες των ακτίνων· ύστερα αποχωρίζεται από τους πολλούς και μαζί με τους εκλεγμένους ιερείς φθάνει στην άκρη των θείων αναβάσεων. Κι όμως, παρ' όλα αυτά, δεν συναντά το Θεό, ούτε τον βλέπει (γιατί είναι άορατος) αλλά μόνο τον τόπο όπου στάθηκε Εκείνος.

Και τόπος εδώ νομίζω σημαίνει, πως τα θεία και ακρότατα οράματα και νοήματα είναι κάποιοι θεωρητικοί λόγοι εκείνων όσα είναι υποταγμένα στον Υπέρτατο όλων, και με τα όποια φανερώνεται η πάνω από κάθε σύλληψη παρουσία Του, που επιφέρεται στα νοερά πέρατα των πανάγιων τόπων Του· και τότε (ο Μωϋσής) λυτρώνεται και από τα οράματα και από τα νοήματα και εισέρχεται στον όντως μυστικό γνόφο της αγνωσίας, όπου απαρνείται όλες τις γνωστικές αντιλήψεις και

γνωρίζει τον υπέρφωτο και αόρατο και σε Αυτόν που τα πάντα υπερβαίνει παραδίνεται ολόκληρος, εγκαταλείποντας τον εαυτό του και τους άλλους, και ενωμένος γερά με τον παντελώς Άγνωστο, παύοντας την ενέργεια κάθε γνώσης και μη γνωρίζοντας τίποτε, φθάνει στην υπέρνοη γνώση.

Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτη, «Περί μυστικής Θεολογίας», εκδόσεις Πολύτυπο.